

Pesmi o minevanju

Ervin
Fritz

1. Z balkona gledam Ljubljano in za njo Krim.
Narahlo čutim, kako minevam.
Čisto narahlo se s svetom zadevam.
Čisto narahlo živim.

Čisto narahlo se upogiba dan.
čisto narahlo se bo znočilo.
Smrt kliče: »Čas bo.« A zaman.
Življenje me je opilo.
2. Živim na robu teme in luči. Nad prepadom brez dna.
Kazalci na moji notranji uri
kažejo čas, ko se začne večna tema.
Med menoj in temo so nezapahnjene duri.
3. Živeti: prvo in najsilnejše gibalo.
Smrt: luna, ki počasi v tebi rase.
Najprej je to, da si, ostalo je ostalo.
Si tu in zdaj. A rad bi bil vse čase.

4. Utrgati zadnji list s koledarja ni kar tako.
Smrt se s teboj dolgo pogovarja o času, ko te ne bo.
Dolgo ti dolge dneve podarja, zemljo in nebo.
Nato te kot čoln brez krmarja potegne na dno.

5. Med snom in budnostjo me obiskuje
nekakšna čudna blaznost. Ne, ni misel.
Srhljiv občutek je in stanje bitja,

ki se izmika primežu besed:
snov kot nalašč za slabo pesem.
Med zbujanjem, v polsnu, se mi zazdi,

da v meni pravkar se dogaja *tisto*,
da sem prav čudno ločen od telesa,
da se moj jaz je nekam vzdignil: v dušo,

posebno, v sebi zase, samoživo,
ki ji telo, ki tamle spi, ni prav.
Telesu pa, ki čuti, da je *sámo*,

bedno in smrtno, prav tako ni prav.
Še več: neznosno se mu zdi, obupno
kakor smrt sama, kot resnica sama.

Iz te obsedenosti, iz te spodnje
resničnosti izplavam v blago budnost
kot v odrešilno laž, kot v zatočišče.

A to, kar tu jecljam, je le približno
in sili k neprevidnim, naglim sklepom.
Res je le to, da *tisto* me obseda.

O njem ne pišem, ker je zanimivo.
Tisto bi rad zajel z besedami,
ga zagovoril kot urok, ga speljal v zemljo.

A kaj, ko ne pusti se ujeti v pesem!

6. Težko mi je biti to smrtno telo,
ki ga spodjeda čas,
težko mi je biti ta moj edini jaz,
s katerim bom šel na dno.

V meni in z mano vesolje umira
in, ko izginem, samo ostane.
A ko ta svet zapusti moje možgane,
svet ni iz tira.

To moje telo, ki vsak dan bolj kopni,
bi rado pred ničem zbežalo.
Noče verjeti in ne verjame,

da zanj ni nobene večnosti,
da morje odlaga prazne školjke na obalo
in jih tam pušča, prazne in same.

7. Prišel bo čas, ko boš ostal brez časa,
ko zadnji up sprevrže se v brezup,
ko svet, še včeraj tvoj, domač in ljub,
postane nepristopna zvezdna jasa:

na njem vse nedosežno, daljno, belo;
kar si doživel — daljen bel odsev;
kar mislil si, občutil in počel —
bel dim. In nič, kar bi te preživelo.

Prišel bo čas, ko se sesuje kres,
ko se ustavi véliko nihalo.
Ta svet, ki si mu bil za ogledalo,

v črepinjah bo odšel s teboj tja čez,
odsoten bo kot ti in nič več res
in vse bo nič in nič ne bo ostalo.

8. Najbrž je strah pred smrtjo strah nespametnih
in tistih, ki ne znajo razprostrti kril
in tistih, ki jim manjka nekaj kil,
da bi lahko napisali kak veder stih.

Hromeči strah! Zalezal se je vame kakor mraz.
 A vem: o večnosti, stvareh poslednjih meditira,
 kdor čas ima, ne, kdor zares umira.
 Torej je privilegij, kadar kdo trpi kot jaz.

Čeprav boli, je privilegij in odlika,
 imeti čas za večnost in za smrtni strah.
 Večina v svojo večnost le mežika,

igra z ljudmi (»pekel so drugi«) svoj vsakdanji šah
 in skuša pač čim dlje ostati na nogah.
 A ko jih vzame noč, odidejo brez panike in krika.

9. Ni več strašnih vprašanj. Vse se mi je že sanjalo.
 Vse skrivnosti sem rešil. Vse poznam.
 Tu sem, s smrtjo v sebi, v tej sobi, sam.
 In pred menoj ogledalo.

Gospod, ki v ogledalu še vedno drhti in čustvuje,
 je tu v sebi že stopil čez prag.
 Vem, vreden sem, da odidem, kot vsak.
 Hudo mi je. Vendar vem: kmalu bo huje.

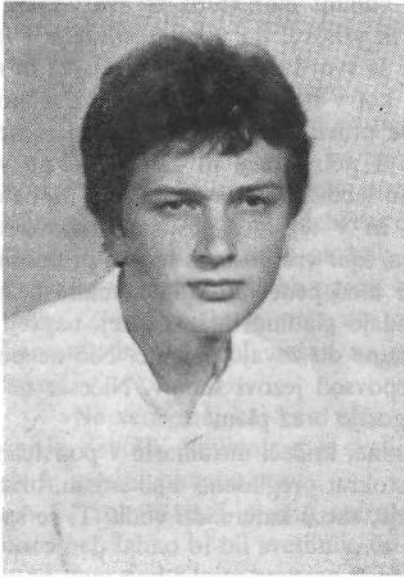
In vem: nič ne pomaga. Niti čar poezije.
 Vseeno natikam grozi uzdo iz rim.
 Šepečem ji: »Še sem tu, še živim!«
 In svet magično, fosforescenčno sije.

10. Tako po naključju kdo v svojih delih ostane
 kot tisti, ki je obogatel z loterijo.
 Drugi bomo prišteti med nepoznane,
 med tiste, ki pač kar tako živijo.

Hvalo pojem temu življenju-kar-tako,
 ki se zjutraj zbudi, se pretegne in zazeha,
 ki gleda življenje kot vreme: bo? ne bo?
 in mu je dovolj nad glávo zvezdnata streha.

Kar tako živeti, se čuditi življenju in živeti!
 Biti — seveda — zmeraj na strani življenja, sveta.
 Znati za dobro stvar živeti in — seveda — umreti.
 In izgovarjati svet, ki se izgovoriti da.

Življenje-kar-tako umira spravlljivo.
 Dokler je tu, po koreninah in zvezdah diši.
 Za droben hip se razgori v vse živo
 in se ne ozira začudeno, če za njim ni sledi.

Marko
 Juvan

Svetilka

Ni kaj, o tem moram govoriti.
 To, kar se mi je zgodilo pred tremi
 leti, je izkusil že vsakdo, sem pre-
 pričnan. Zato mi ne gre v račun, da
 vsi molčijo.

Zvečer, po običajnih straniščnih
 in kopalnih zadržkih, popravkih in
 razmišljanjih, sem se spravil v po-
 steljo. To, kar sledi, bo podobno ne-
 ki zgodbi. Kaj mi ne prileti na oken-
 sko polico sam samcat Peter Pan.

Mislím, da je opis odveč. Vendar pa
 vedite, drage čitateljke, da mi je v prijetno dolžnost popisati čudni inventar
 njegov, na moč nenavadno obnašanje njegovo. Ustopil se je na sredo sobe
 in, dasiravno majhen, z izrazom velike resnobe. Samo pomislite, sploh
 se ni menil zame, ki sem zgolj strmel in rekel dosti in malo nič, ampak je
 kar odprl svoj črni poslovni kovček. Vzel je nekakšen notes precej, bi
 rekel, velikega formata, listal in ga drsal s pogledi, nato pa je s kemičnim
 patentnim svinčnikom odključal moje ime s svoje potovske misije. To
 mora že prekleto dolgo počenjati, se mi zdi, ker je dajal vtis popolne profe-
 sionalne umerjenosti, svoji otroški pojavi navkljub. Ne vem, toda ta kufer
 je moral biti brez dna. Kaj vse ni izvlekel iz njega! Da crkneš! Okrog mene
 in moje postelje je razmeščal razne stekleničke, bučke, epruvete, šatuljice,
 prečudna stojala z nekakšnimi paličicami, naredil še en krog iz samih velikih